

แนวทางการเรียกเก็บเงินค่าบำรุงการศึกษาหรือค่าเรียนนอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการศึกษาสำหรับผู้เรียนโดยตรงและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไปสำหรับสถานศึกษา ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยรายได้และการจ่ายเงินของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๖ (๔) และข้อ ๙ (๒) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยรายได้และการจ่ายเงินของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงกำหนดแนวทางการเรียกเก็บเงินค่าบำรุงการศึกษาหรือค่าเรียนนอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการศึกษาสำหรับผู้เรียนโดยตรงและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไปสำหรับสถานศึกษา ดังนี้

๑. แนวทางการเรียกเก็บเงินค่าบำรุงการศึกษาหรือค่าเรียนนอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.๑ สถานศึกษาอาจจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเพิ่มเติม นอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดประสบการณ์และการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการศึกษาหรือบริการอื่น เพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตและมาตรฐานการศึกษาให้แก่ผู้เรียน

กรณีสถานศึกษาจะดำเนินการจัดห้องเรียนพิเศษเพื่อส่งเสริมความสามารถทางวิชาการ และด้านอื่นๆ ตามนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องจัดทำเป็นโครงการพร้อมทั้งกำหนดรายการค่าใช้จ่ายที่ต้องขอรับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงข้างมากจากผู้ปกครองที่เกี่ยวข้อง โดยในการประชุมผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องทั้งหมดให้คัดเลือกผู้แทนคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่ประธานดำเนินการประชุม ในการลงมติให้ผู้ปกครองที่มาประชุมคนหนึ่งมีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด และต้องได้รับความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงข้างมากจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งหมด แล้วแต่กรณี ก่อนนำเสนอผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อพิจารณาอนุมัติ ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องปิดประกาศและประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียน/ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปได้รับทราบเป็นการล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ก่อนดำเนินการ โดยให้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้ลงนามในประกาศ และเมื่อสิ้นสุดโครงการให้รายงานผลการดำเนินงานให้ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทราบ พร้อมทั้งปิดประกาศให้ประชาชนทั่วไปทราบด้วย หากมีเงินเหลือจ่ายให้เฉลี่ยคืนผู้เรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ หรือดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนด

๑.๒ การเรียกเก็บเงินค่าบำรุงการศึกษาหรือค่าเรียนนอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในข้อ ๑.๑ ต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจของผู้เรียนและผู้ปกครอง ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องออกใบเสร็จรับเงินในนามสถานศึกษาตามจำนวนเงินที่เรียกเก็บโดยระบุว่าเป็น “เงินค่าบำรุงการศึกษาโครงการ” พร้อมทั้งแนบหนังสือรับรองว่าโครงการดังกล่าวได้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้บริหารท้องถิ่นได้อนุมัติแล้ว (ตามแบบหนังสือรับรองที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด) เพื่อให้ผู้ปกครองใช้เป็นแบบประจักษ์การขอเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรได้ตามจำนวนเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินวงเงินตามที่กระทรวงการคลังกำหนดหรือตามที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด

๑.๓ เงินค่าบำรุงการศึกษาหรือค่าเรียนนอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เรียกเก็บตามข้อ ๑.๒ ต้องใช้จ่ายให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการจัดการศึกษาเพิ่มเติมฯ นั้นๆ โดยให้อธิบายปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยรายได้และการจ่ายเงินของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๔ การระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอให้สถานศึกษาคำนึงถึงความจำเป็น ความเหมาะสม โดยยึดถือประโยชน์ของผู้เรียนเป็นหลัก และต้องมีให้เกิดการเก็บเงินเข้าช้อนจากผู้เรียนและผู้ปกครอง ซึ่งจะทำให้เกิดความเดือดร้อนและการร้องเรียนขึ้นได้ในภายหลัง ทั้งนี้ สถานศึกษาไม่สามารถขอรับการสนับสนุนเงินค่าบำรุงการศึกษาหรือค่าเรียนนอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจากผู้เรียนและผู้ปกครองในรายการที่สถานศึกษาได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาลหรือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตั้งงบประมาณสนับสนุน

๑.๕ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำกับ ติดตาม ดูแล การเรียกเก็บเงินค่าบำรุงการศึกษาหรือค่าเรียนนอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละสถานศึกษา รวมทั้งการใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน และถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑.๖ การเรียกเก็บเงินค่าบำรุงการศึกษาหรือค่าเรียนนอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เรียกเก็บได้เฉพาะรายการที่ได้รับความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงข้างมากจากผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องทั้งหมด และต้องได้รับความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงข้างมากจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งหมด

สำหรับอัตราการเรียกเก็บเงินค่าบำรุงการศึกษาหรือค่าเรียนนอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละรายการให้เป็นไปตามความเป็นจริง โดยคำนึงถึงความจำเป็นและเหมาะสม ทั้งนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงข้างมากจากผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องทั้งหมด และต้องได้รับความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงข้างมากจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งหมด

๑.๗ การเรียกเก็บเงินค่าบำรุงการศึกษาหรือค่าเรียนนอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในโครงการจัดการศึกษาเพิ่มเติมจากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยหรือหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้แก่ผู้เรียนตามข้อ ๑.๖ ต้องเป็นไปตามความสมัครใจของผู้ปกครองและผู้เรียนแต่ละคน ห้ามเรียกเก็บเงินค่าบำรุงการศึกษาหรือค่าเรียนนอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจากผู้เรียนและผู้ปกครองที่ไม่ประสงค์จะเข้าร่วมโครงการฯ

๑.๘ สถานศึกษาต้องพิจารณาให้การดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีฐานะยากจนและผู้ด้อยโอกาสหรือผู้ปกครองที่ไม่มีสิทธิเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายในส่วนที่ใช้ทรัพยากรร่วมกันในสถานศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพิจารณาตั้งงบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษาตามสภาพความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. ค่าใช้จ่ายของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ค่าใช้จ่ายของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เบิกจ่ายจากเงินอุดหนุนของรัฐ และเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้อธิบายได้ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด สำหรับค่าใช้จ่ายของสถานศึกษาที่เบิกจ่ายจากเงินค่าบำรุงการศึกษาหรือค่าเรียนนอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยให้อธิบายได้ ดังนี้

๒.๑ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาสำหรับผู้เรียน

กรณีสถานศึกษาเรียกเก็บเงินค่าบำรุงการศึกษาหรือค่าเรียนนอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามข้อ ๑ ในรายการใดให้นำไปจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในรายการที่เรียกเก็บเท่านั้น จะนำไปใช้จ่ายในรายการอื่นไม่ได้ สำหรับการจ่ายเงินจากเงินค่าบำรุงการศึกษาหรือค่าเรียนนอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละรายการให้เป็นไปตามที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้ปกครองที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามข้อ ๑.๖ หากการเรียกเก็บเงินค่าบำรุงการศึกษาหรือค่าเรียนนอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานรายการใดมีเงินเหลือจ่ายให้สถานศึกษาเฉลี่ยคืนผู้เรียนหรือดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนด

๒.๒ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริหารทั่วไปสำหรับสถานศึกษา

ภายใต้บังคับ ข้อ ๖ (๑) แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยรายได้และการจ่ายเงินของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ สถานศึกษาอาจนำเงินรายได้ของสถานศึกษาไปจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริหารทั่วไปสำหรับสถานศึกษาได้ (ได้แก่ การดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การพัฒนาระบบเครือข่าย ข้อมูลสารสนเทศ การประสานและพัฒนาเครือข่ายทางการศึกษา การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป การบริหารจัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมและประสานงาน การจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การส่งเสริมกิจการผู้เรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริมการประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร และหน่วยงานอื่น งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น การจัดระบบควบคุมภายในหน่วยงาน งานบริการสาธารณะ และงานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น) ทั้งนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของคณะกรรมการฯ ทั้งหมด
